Turkish Studies - *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*
Volume 8/8 Summer 2013, p. 1257-1273, ANKARA-TURKEY

TASVİR ANLAMI İÇEREN BİRLEŞİK EYLEMLERİN İNGİLİZCE ÇEVİRİ ESERLERDE ALDIĞI KARŞILILIKLAR*

*Ebru ŞENYİĞİT***

ÖZET

Dilimizin yapı açısından ne kadar zengin olduğunu gösteren oluşumlardan biri tasvir eylemleridir. Eylemi tasvir eden yapılar yapısal olarak çok çeşitlilik gösterir. Bu çalışmada birçok farklı yapıyı barındıran bu birleşik oluşumlardan sadece tasvir eylemleri, yarı tasvir eylemleri ve iki çekimli eylem gibi türleri seçilmiştir. Bu üç yapı, eserlerin incelenmesi esnasında kullanım sıklığı açısından öne çıkmış ve çalışma konusu olarak tercih edilmişlerdir. Bu çalışmadaki asıl amaç, hedef yapıyı içeren bu eylemlerin İngilizceye çevrilmiş eserlerdeki anlatım ve yapı karşılıklarını ortaya koymak ve aynı anlatım etkisine sahip olup olmadığını göstermektir. Her ne kadar Türkçe ve İngilizce ayrı dil ailelerine mensup olsalar da eylemin tasviri her iki dilde de mevcuttur. Ancak yapı itibariyle farklı şekillerde ifade yolları bulmuşlardır. Yapısal farklılıklar göz önünde bulundurularak erek dil olan İngilizcenin çeviri eserlerimiz doğrultusunda tasvir kavramını dile nasıl aktardığına bakılmıştır. Bu süreç içinde İngilizceye çevrilmiş birçok romanımız analiz edilerek bu yapılar sınıflandırılmıştır. Tasvir eylemlerini ifade etmek için çoğunlukla yardımcı eylemler (modals) tercih edilmiştir. Yarı tasvir eylemlerinin karşılığı olaraksa daha çok temel eylemin yanına gelen zarf ve edat öbeklerinden yardım alınmıştır. Çalışmanın son grubu olan iki çekimli eylemden oluşan birleşik yapıysa yine zarf ve edatlar kullanılarak çeviri karşılığı bulmuştur. Sonuç olarak dilimizde yapı olarak zengin kabul edilebilecek tasvir eylemleri erek dilde ifade karşılığı bulmuş ancak sadece belirli oluşumlarla ve neredeyse aynı yapılarla karşılık verilebildiği dikkat çekmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birleşik eylemler, tasvir eylemi, İngilizce, çeviri eser.

ENGLISH EQUIVALENTS OF DESCRIPTIVE COMPOUND VERBS IN TRANSLATED LITERARY WORKS

ABSTRACT

Descriptive verbs are one of the pre-eminent constructions revealing the structure productivity of our language. The forms describing verbs depict variety of structures. Descriptive verbs, semi-

---

* **Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.**

** Öğr. Gör. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, El-mek: ertarman@yahoo.com

descriptive verbs and the other type including two conjugated forms are particularly selected to display the capacity of narration in many literary works. These forms are particularly preferred because of the frequency of their use in the works in question. The main focus in the present study is to analyse English equivalents of these verbs in the translated versions of the works in terms of meaning and structure and to point out whether they are able to carry out the same literary value. In spite of the fact that Turkish and English belong to the totally different language families we could utter the existence of descriptive verbs in both. Considering these structural variations, what forms and expressions English holds for the demonstative verbs in accordance with the bulk sample of translated works is questioned. Many novels translated to English are analysed and the structures are classified. The model expressions exemplifying the target structure are taken from many works of our literature. As a result, modal verbs and almost the same type of adverbials and prepositional phrases are used to provide more or less their translated equivalences.

Key words: Compound verbs, descriptive verbs, English, translated works.

Giriş

Birleşik eylemler yapı olarak dilimizin zenginliğini ortaya koyan birçok oluşumdan bir tanesidir. Genel olarak bakıldığında sözcük türü olarak eylemler bir tümce içinde zaman, kip, görünüş ve kişiyle ilgili bilgileri taşırlar. Birleşik eylemlerse bunlara ilaveten hareketin tarzı ve oluş biçimini anlatan yapıları barındırırlar. Bu eylem grubu gerek kendine has oluşumlarıyla gerekse içerdiği anlam alanlarıyla özel bir sınıfta incelenmişlerdir. (Ediskun,1999; Karahan,1999; Delice, 2001; Hacıeminoğlu,1991; Atabay, Özel, Kutluk, 2003; Erguvanlı-Taylan,2001) Bu gruptaki tasvir bildiren oluşumlar bu çalışmanın esas noktası olmuştur. Diğerlerinden biçimsel olarak farklı bir yapı sergileyen bu birleşik eylemler hem yapısal hem de anlam olarak oldukça fazla çeşitliliğe sahiptir. Bu çalışmada, Türkçemizde tasvir açısını içeren üç farklı birleşik biçim üzerinde odaklanılmıştır, bu oluşumlar tasvir eylemleri, yarı tasvir eylemleri ve iki çekimli eylemden oluşan birleşik yapılardır. Yapı olarak çeşitlilik gösteren bu tür eylemler, çalışmadaki hedef dil olan İngilizcede aldıkları karşılıklar esas çalışma noktası olmuştur. İngilizcenin yapısal olarak zenginliğimizi gösteren bu oluşuma nasıl karşılıklar verdiği bu dile çevrilmiş edebi eserlerden alınan örnek ifadelerin desteğiyle açıklanmaya çalışılmıştır.

A. <u>Tasvir eylemleri:</u>

Bu açıyı barındıran en geniş grup olan tasvir eylemlerinde iki farklı eylem kaynaşıp tek sözcükten oluşan bir birleşik yapı ortaya koyarlar. Böylece, ilk eylem anlamını yitirmezken, eklenen eylem, temel anlamını kaybederek ilk yapıyı "yeterlik, tezlik, sürerlik ve yaklaşma vb." anlamlarıyla tamamlar. Bu farklı anlamsal tamamlamalar, bu grup için başlıca şu alt kümelerin oluşmasına neden olmuştur.

"eylem + /-E/+ bil-" yapısı

"eylem + /- İ / + ver-" yapısı

"eylem + /-E/ + kal-" yapısı

Tasvir kavramının çeviri süreci sonrasında erek dilde nasıl yansıtıldığı incelenirken veri olarak edebiyatımızın İngilizceye çevrilmiş birçok romanında bu durumu örnekleyen birçok ifade

göze çarpmıştır. Bunların bükümlü ya da çekimli bir dil olarak bilinen İngilizceye nasıl aktarıldığı konusuna gelince, söz konusu dilde, yeterlik, tezlik, olasılık gibi tasvir yapılarını yansıtan yolların çok farklı olduğu görülür (Ergin,1993; Aksan,2007; Korkmaz,2007). Nedeni ise yapı açısından İngilizcenin bu biçimleri eylemlerin sonuna ekleme özelliği bulunmamasıdır. Genel olarak bakıldığında, yeterlik, tezlik, sürerlik ve yaklaşma gibi tasvir boyutları ifade edilmek istendiğinde, sadece bu amaç için kullanılan ve temel eyleme eklenerek kaynaşmış belirli tasvir eylemleri yerine, bu anlamları yansıtan ve temel eylemden ayrı kullanılan yardımcı eylemlerden (modals, semi modals), zarflardan (adverbs), eylem yanına gelen edatlardan (prepositions) ve cümle içinde yer alan diğer öğelerden yararlanılır.

1.Yeterlik açısı:

"***/-E / + bil-**"* biçimi, İngilizceye çevrilmiş eserlerde temel eylemin yanına getirilen yardımcı eylemlerle ifade edilmiştir. Bu *yardımcı eylemler (modals)* eylemi yapmak ya da oluşturmak için gerekli yeterliğe sahip olmayı göstermekle birlikte yapılma olasılığını derecelendirmemize olanak sağlar. Diğer taraftan yine bu açıyı yansıtan *yarı yardımcı eylem (semi-modals)* adı verilen yapılarda "to be" biçimi ortaya çıkar. Sonuç olarak bu yapıların oluşumu için kullanılan biçimin tercihine göre yardımcı eylemlerin gruplandırıldığı görülür.

Bu durum düşünülerek "***/-E / + bil-***" tasvir eyleminin ifade ediliş biçimleri iki grupta incelenir.

1. *Yardımcı eylemler-Modals*: can / could / could have / would / may / might / / should / must …

Eserlerin içinde gerek yeterlik anlamı taşıyan gerek de olasılık ifade eden yapıların çokluğu dikkat çekicidir. Bu ifadeleri karşılayan ilk yardımcı eylem "***can***", olumsuzluk ifadesi gerektiğinde "***cannot / can't***" yapısıyla kullanılır. Aşağıda verilmiş örneklerde yeterlik anlamını karşılamak için tercih edildiği görülebilir.

a.1. Uyuyamıyor musunuz?	KK,230
a.1. Can't you sleep ?	BB,246
a.2. "Çocuğumu babasız büyütemem."	NN, 26
a.2. "I can't raise my child without his father."	LTI,23

Eserlerde "***/-E / + bil-***" yapısı sadece yeterlik anlamını taşımaz, bilindiği gibi izin isteme, rica etme ve olasılık bildirme amaçlı da kullanılır. Bu açıyı karşılayan biçimin erek dilde de aynı amaçla kullanılan "***can***" yapısı olduğu görülür.

a.3."Küçük bir çanta ***alabilirsiniz*** yanınıza."	KAMT, 17
a.3. "You ***can take*** a small bag with you."	MW, 18
a.4. Bu dalaşta tümüyle yalnız olduğumuz ***söylenemez*** aslında.	BP, 10
a.4. It ***can't be said*** that we are completely alone in this scuffle, for the streets too are in on it,...	BI, 2

Özellikle geçmişteki yeterlik ifade edilmek istendiğinde "could / couldn't" tercih edilmiştir.

a.5. İtirazları Rafo'nun kişiliğine değil de dinine karşı olduğu için, gençler belki izin ***koparabilirlerdi*** Paşa'dan ve evlenip haysiyetleriyle yaşarlardı. NN, 43

a.5. If he were to do that, then maybe they ***could persuade*** Fazıl Reşat Paşa to accept him into the family. LTI, 41

a.6. Şoför sırıtırken, Zeliha adamın dişlerinin şaşırtıcı ölçüde beyaz ve kusursuz olduğunu fark edip, porselen kaplı olup olmadığını düşünmekten ***kendini alamadı***. BP, 14

a.6. Zeliha noticed how surprisingly white and flawless the man's teeth were, and ***could not help*** wondering if they were porcelain capped. BI, 5

Yukarıdaki tüm ifadelerin "***/-E / + bil-***" yapısını taşımalarının yanısıra zaman olarak geçmişi ifade ettiği görülebilir (a.5'te "koparabilirlerdi", a.6 içindeki "kendini alamadı" gibi). Bu durum, İngilizce karşılıklarında göz önünde bulundurularak "can" yardımcı eyleminin geçmiş zaman ifade eden biçimi olan "could" ve olumsuzu "couldn't" yapısı tercih edilmiştir.

"***Would***" yardımcı eylemi "can / could / could have" dışında olasılık kavramını bildiren bir başka yapıdır.

a.7. Belki de İdris Beyi çiftliğe aldı da konuştu, diye **kızabilirdi**. İM2, 172

a.7. Perhaps he **would be angry** if he learnt that Ali Safa had received Idris Bey at his farm and had talked to him. TBT, 168

a.8 Bu gidişle çakının kılavlanması bir yıl **sürebilirdi**. İM2, 391

a.8. At any rate it **would take** him a year to sharpen it. TBT, 37

Yukarıda verilmiş ilk iki cümlede belirgin olarak olasılık yansıtan cümlelerin İngilizcede "would" yardımcı eylemiyle kurulduğu dikkat çeker ("would be angry" ve "would take" şeklinde)

"***/-E / + bil-***" yapısının, yeterliğin yanısıra olasılığı da belirttiği daha önce ifade edilmiştir. Özellikle zayıf olasılık ifadelerinin yansıtıldığı durumlarda "***may***" yardımcı eyleminin kullanıldığı görülür.

a.9.Bir gün bu düşler **gerçekleşemez**, demeden, umutlarını içlerine gömme belasına uğramadan. DK, 24

a.9. They are not ashamed, not afraid that these dreams **may** never **come true**, not laden with the curse of having to bury their hopes deep inside them… SCF, 19

a.10. "Bir aya kadar Paris'ten **ayrılabiliriz**." NN, 26

a.10. "We **may be leaving** Paris within a month." LTI,23

Daha zayıf olasılıkları belirtmek için sıklıkla "might" tercih edilmiştir.

a.11. "Bazılarına biraz ukala, kendini beğenmiş, gereğinden fazla özgüvenli görünen, belki de bu nedenle bazen zor, bazen ***başa çıkılamaz*** gelen bu kadın, aynı nedenlerle benim için benzersiz, çok özel birisi. KAMT, 4

a.11. This woman, who seems somewhat opinionated, haughty, and overly self-confident to some people, and who ***might*** therefore ***be difficult to handle***, is for the same reason unique and very special to me. MW, 4

a.12. İnsan yağmuru ***sevmeyebilir***, sevmeye mecbur değil elbet, ama her ne olursa olsun gökyüzünden gelene sövmemek gerekir çünkü hiçbir şey öyle kendi kendine düşme yukarıdan ve yağan her nimetin de musibetin de ardında Allah vardır. BP, 13

a.12. You ***might not be fond of*** the rain, you certainly did not have to be, under no circumstances should you cuss at anything that came from the skies, because nothing poured from above on its own and behind it all there was Allah the Almighty. BI, 4

Derecelendirme olarak düşük olasılıkları yansıtan yukarıdaki cümlelerin çevirilerinde yardımcı eylem olarak "might" kullanımı göze çarpmaktadır.

Türkçede olasılık bildiren cümlelerin bazılarına çevirilerde karşılık olarak, diğerlerine kıyasla çok fazla örneğe sahip olmayan "***should***" yardımcı eyleminin verildiğine rastlanmıştır ve zayıf olasılıkları anlatmak için tercih edilen bir yapıdır.

a.13. Eğer onlar **buluşamazlarsa...** BE, 17

a.13. **Should** those two **fail to meet**… LTB, 14

a.13 örneği anlaşılacağı üzere olma gerçekleşme olasılığı çok düşük bir durumu anlatmaktadır. Olayın gerçekleşmesinin zayıf bir olasılığa bağlı olması, bu cümlenin İngilizce karşılığında hissettirilmeye çalışılmış ve özellikle "should" yapısı kullanılmıştır.

Olasılığın oldukça kuvvetli olduğunu hatta eylemin meydana gelmesinin kaçınılmaz olduğunu yansıtan "must" yapısı da yardımcı eylem olarak kullanılır.

a.14. Amma bu yıl köyün birliğini **bozamaz.** O, 311

a.14. But this year he **mustn't break up** the unity of your village. TWFP, 255

a.15. Çocuk kadar cüssesi vardı ama, kurşunları sıkan **Köse Halil olamazdı.** İM2, 391

a.15. Beardless Halil he had known for years, but on the other one was a stranger, and though his body was no bigger than a child's, it **must be** he who had fired and **not Beardless Halil**. TBT:376

Yukarıda verilen örneklerin özellikle olumsuz yapıda olması, ortaya atılan eylemin gerçekleşme olasılığından çok gerekliliğini yansıttığını gösterir. a.14'teki "bozamaz" ifadesi, bu eylemin gerçekleşmesinin bir olasılığa bağlı olmasından çok bir gereklilik hatta zorunluluk taşıdığını gösterir. Bu nedenle, çeviride daha çok bu anlamı yansıtan bir yardımcı eylem seçilmiştir. "Must" biçimi, gerçekleşecek eylemin zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu yansıtır.

Sonuç olarak "***/-E / + bil-***" yapısı dilimizde hem yeterliğin hem de olasılığı aktarılması için seçilen bir oluşumdur. İngilizcedeyse bu anlamların karşılığı çok çeşitli yardımcı eylem yapılarıyla anlatılmaya çalışılmıştır, özellikle olasılık dereceleri için farklı yardımcı eylemlerin kullanımı dikkat çekmiştir.

2. *Yarı yardımcı eylemler-Semi-auxiliaries:* to be going to / to be able - unable to / to be allowed to / to be to…

Eserler incelenirken yeterliği gösteren **"/-E/ + bil-"** yapısına karşılık olarak ayrıca "to be going to", "to be able / unable to", "to be to", "to be allowed to" gibi başlıca yarı yardımcı eylemlerden yararlanıldığı görülmüştür.

Bir eylemi gerçekleştirme yeterliğine sahip olma kavramı, "can" ve "could" yardımcı eylemleriyle olduğu gibi, aynı anlamı taşıyan fakat farklı bir yapı sergileyen "***to be able to***" ya da olumsuzu "***to be unable to***" eylemleriyle de yansıtılabilir.

a.16. "Suç sizin değil anne, suç bende. Rafo'yu ben kullandım Selva'yı yolumdan çekmesi için," ***diyebilseydi***, ah bir diyebilseydi, vidanı rahatlayacaktı biraz. NN, 42

a.16. If she ***had only been able to say***, " It's not your fault, Mother, it was me, I used Rafo to get Selva out of my way." LTI, 40

a.17. Babama katılacağını görünce, ben de kendimi ***tutamayacak*** ve Celal'in yazılarından benim aldığım tatları ve çıkardığım anlamları hiçbir zaman çıkarmadıklarını ve çıkaramadıklarını bilmeme rağmen, "Bugünkü yazısını okudunuz mu?" diye boş yere sunacağım. KK, 32

a.17. When I see Mother joining in, I ***won't be able to stop*** myself; even though I know full well they'll never find the hidden meanings I see in his colunms and never will, I shall say no, to no one in particular, BB, 29

a.18. "Her sabah uyandığında ***aynı şeyleri yapabilmek***, özgürlüktür!" dedim geniş, aydınlık bir gülümsemeyle gerinerek. KAMT, 3

a.18. "Freedom ***is being able to do*** the same things every morning when you get up! " I said, as I streched and smiled broadly. MW, 3

Daha önce vurgulandığı gibi, İngilizcedeki yarı yardımcı eylem yapıları diğer oluşumdan farklı olarak özne yüklem uyumunu ve zaman çekimini gösterme özelliğine sahiptir.

Gelecekle meydana gelme olasılığı kesin olarak düşünülen veya planlanmış durumları tasvir eden "/-E/ + bil-" biçimini özellikle söz konusu amaç açısından İngilizcede "***to be going to***" yarı yardımcı yapısı karşılayabilir.

a.19. Melih amcanın alışkanlıkla, "***Aklını başına toplayamayacak,*** toplayamayacak," dediğini ve yeğeni Melih Amcaya savunabilmenin…. KK, 32

a.19. "That boy **is** never **going to pull himself together**, never!" BB, 28

a.20. Ama sen Cereni **göremeyeceksin** aslanım. BE, 154

a.20. But you'**re not going to see** Jeren, my lion! LTB, 156

a.21.Ben Cumhuriyeti kuran bir adamım, ona karşı eşkıya **kullanamam**. İM2, 232

a.21. I'm a man who helped found the Republic, and I'**m not going to use** a brigand against the Republic. TBT, 226

Bir eylemin gerçekleşmesinde izin gerekliliği olan durumlarda, bu amaç farklılığını göstermek için başka bir ifade yolu tercih edilmiştir. "***To be allowed to***" yarı yardımcı eylemi, özellikle izin ve rica amacı taşıyan cümlelerde bir anlatım yolu olarak seçilir.

a.22. Bir hükümet işi oldu muydu, onlar kendiliklerinden hiçbir şey **söyleyemezlerdi**. İM1, 143

a.22. Whenever there was any government business they **were not allowed to say** anything for themselves. MH, 120

Cümle içinde aslında gerçek bir temel eylem olarak kullanılan fakat bazı ifadelerde yardımcı eylem görevi gösteren "manage to" bir eylemi "zorluklara rağmen tamamlayabilmek, başarabilmek" anlamını barındırdığı için bu grup içindedir.

a.23. "Gel bakalım yanıma oğlum Ali," **diyebildi**. İM1, 26

a.23. "Come over here, my son, Ali," he **managed to say**. MH, 223

a.24. Benim hiçbirini bir türlü **okuyamadığım** eski polisiye romanları sayfalarını çevirerek pinekliediğini bilmiyormuşum gibi, "Bugün ne yaptın?" diye soracağım sana, "Rüya, bugün ne yaptın?" KK, 33

a.24….reading one of those detective novels that you love so much and that I **have never once managed to read** to the end- you're always telling me you'd like to translate them into Turkish one day,… BB, 30

a.25.Öyle ya, madem ki hissizlikti içini kaplayan, kendi beyniyle yarışmaya kalkmadan ya da kendini zamanın gerisinde bırakılmış hissetmeden, saatlerce öylece durmayı **başarabilirdi** belki de. BP, 28

a.25. Perhaps now she could go fishing,and finally **manage to stand still** for hours on end without feeling frustrated or left behind, as if life were a swift hare she could only watch from a distance but never possibly catch. BI, 20

"Manage to" ifadesinin geçtiği yukarıdaki cümlelerde**,** bu yardımcı eylemin yanında temel anlamı barındıran başka bir yapı daha bulunur (a.23'te "to say", a.25'te "to stand" gibi). Gerçekte cümlenin esas anlamını ikinci eylem taşımasına rağmen, önünde kullanılan "manage to", bu eyleme tasvir boyutu katmaktadır. Ayrıca olumlu yapıda zaman çekimini yansıtan bir özelliği vardır (a.24 içinde yakın geçmiş zaman çekimi barındıran "have managed to"). Sonuç olarak, "manage to", yapı olarak temel eylem gibi davranan fakat anlam açısından yardımcı eylem görevini üstlenen bir oluşumdur.

2. Tezlik açısı

Bu başlık altında incelenecek bir başka tasvir yapısı "/- İ / + ver-" ise, temel eyleme eklenerek tezlik, apansızlık ve kolaylık gibi daha başka anlam açıları kazanmasını sağlar.

Sonuna geldiği eylemi, tezlik, apansızlık ve kolaylık açılarından niteleyen bu tasvir eylemi biçiminin karşılıkları verilirken, dilimizde olduğu gibi bu yapıyı yansıtan özel bir eylem yapısı olmadığı dikkat çeker. Örneğin, eylemin gerçekleşme tarzının çabucak olduğu ya da tezlik barındırdığı göz önünde bulundurularak bu amacı yansıtan "*quickly*", "*just*" ve "*suddenly*" gibi zarf yapılarının kullanıldığı göze çarpar. Aşağıda örneği verilen ifadelerde bu zarflar**,** açıkça görülmektedir.

b.1. Gözüne bir ağaç kestirdi, vardı kendisini ağacın altına **atıverdi.** O, 113

b.1. **Quickly** he **put** his mother **down**. TWFP, 88

b.2. Hasan da bir anda domates kökünü göz açıp kapayıncaya kadar **soyuverdi**. ÖO, 129

b.2. But the boy **suddenly spied** some tomatoes hidden among the tall green cotton and lost no time in sweeping the lot. UG, 108

b.3. Zaruhi Hala'ydı yanı başında **bitiveren**. BP, 118

b.3. It was Auntie Zarouhi, **having just materialized** next to her in the mirror. BI, 105

Yukarıda koyu renkle yazılmış zarfların (quickly, suddenly, just gibi) taşıdığı ortak anlam, "hemen, çabucak, hızlıca, anında" olarak ifade edilebilir ve hepsi eylemin oluş tarzının tezlik ve apansızlık içerdiğini yansıtmaya çalışmaktadırlar.

Zarf kullanımının dışında tezlik anlamını edat öbeklerinin yansıttığı görülür. Bu öbekler cümlede zarf görevi üstlenirler.

b.4. Nenecik hemen **ölüverdi**, fıkara. ÖO, 98

b.4. "Poor Granny, she **died on the spot**." UG, 84

b.5. Baksana gözlerine diye düşündü Zeynel, adam cin gibi, her şeyi anında **anlayıverir**, sonra da doğru polise… DK, 226

b.5. He'**ll catch on in a minute** and go straight to the police. SCF, 162

b.6.Azığı, el değer etek değmez, **hazırlayıverdi**. İM1, 28

b.6. **In no time** she **had prepared** Memed's food bag for the the day and set before him a bowl of soup from the cauldron that was simmering over the fire. MH, 20

b.7. Hiç beklenmedik anlarda **değişiveren** şartlar karşısında gün doğmadan neler doğar diye düşündüğü çok olmuştu. NN, 25

b.7. He had always thought that things **could change in the blink of an eye**, bringing unforeseen results. LTI, 21

İngilizce ifadelerdeki "*on the spot, in no time, in a minute, in the blink of an eye*" oluşumları, içlerinde barındırdıkları "in" ve "at" gibi edatlardan ötürü sözcük grubu olarak edat öbeğidirler ancak bu gruplar**,** cümle içinde eylemin tarzını nitelemek amacıyla yer aldıkları için zarf görevini üstlenmişlerdir.

Özellikle tezlik ve apansızlık bildiren bu tasvir eyleminin çeviri karşılıklarında rastlanan ve dikkate değer diğer bir durum, eylemlerin bir edatla öbekleşmesidir. Bunlar tek başına anlamı yansıtma gücüne sahip olmalarına rağmen tezlik açısını yansıtmak için yanlarına ilave bir dil birimi olan edat alırlar. Böylece, eylemin çabucak bitmiş olduğu, gerçekleştiği yerden ya da zamandan uzaklaştığı anlatılmaya çalışılmıştır.

b.8. Elifi de şöylece öteye **itiverdi**. O, 95

b.8. She **pushed** Elif **away** and drawing herself up she took a few steps alone. TWFP, 73

b.9. Çevirmiş tüfeğini **vuruvermiş**. İM2, 230

b.9. He drew out his dagger and **cut off** the child's head. TBT, 224

b.10.Sonra uzun zamandır gırtlağını gıcıklayan bir hıçkırığı bırakır gibi kahkahayı **koyverdi**. BP, 59

b.10. Then, as if breathing out a suppressed hiccup long wellnig up her throat, she **let out** a whoop of laughter. BI, 48

Edatların (b.8'de "away", b.9.'da "off" ve b.11'de "out" gibi) takip ettiği temel eylemlerin**,** tarz olarak çabucak gerçekleştiği ve tamamlandığı özellikle vurgulanmak istenmiştir.

"**/-İ / + ver-"** yapısının, aynı zamanda kolaylık anlamını karşılayabildiği söylenebilir (Korkmaz,2007:820). Bu durum göz önünde bulundurulursa kolaylık sağlamak amacını karşılayan "*let somebody verb*" biçiminin, eserlerin birçok yerinde bu sözü edilen yapıya karşılık olarak verildiği görülür. Bu biçim, "birisine bir şey yapması için izin vermek, kolaylık sağlamak" anlamını yansıtmayı amaçlar.

b.11.Hökümet diyormuşine, versin paramı **goyuveriyim** gendisini. SS, 31

b.11. "The government says, let him give me my money, and I'**ll let** him **go**…" AT, 131

b.12. **Çözülüverdim**. YDGB, 137

b.12. "I **let** myself **go**." IECS, 59

Yukarıdaki b.11 ve b.12 cümlelerinde**,** "let" yapısının özellikle "/-İ / + ver-" oluşumunun anlattığı "kolaylık" anlamını yansıttığı görülür; bu yapıyı takip eden nesneden (him, myself gibi) sonra temel eylem gelir ("go" gibi).

3. Beklenmezlik ve bitmişlik açısı

"Bitmişlik" anlamıyla diğer tasvir eylemlerinden ayrılan bu yapının örnekleri aşağıda verilmiştir.

c.1. Orağın sırtını kafasına indirecekken, eli **kalakaldı**. İM, 43

c.1. Hüsük seized him by the arm and swung the back of the sickle at the boy's head, but his hand **stopped in mid-air** and let the boy's arm fall. MH, 32

c.2.Öylece **kalakaldı.** KAMT, 14

c.2.He **stood frozen**. MW, 15

c.3. Önünde açık duran deri kaplı deftere öylece **bakakaldı**. BP, 19

c.3. Torn between impartially registering the new patient and giving a scolding eye to such intrepidness, the receptionist **stood still** a huge, leather-covered notebook lying open in front of her. BI, 11

c.4. Ne yapacağını bilemeyen Cicianne elinde tespihi, başında namaz örtüsü, seccadeye yapışık, yüzü Kıble'ye dönük vaziyette **oturakalmıştı**. BP, 137

c.4. Lost and confused, Petite- Ma **had just sat there** facing the Qibla, glued on her rug with a prayer scarf on her head and the string of amber prayer beads in her hand..... BI, 126

c.5. Memed olduğu yerde **donakaldı**, ama geri dönemedi. İM1, 430

c.5. Memed **stopped dead, rooted to the spot,** but did not turn back. MH, 364

Bu tasvir yapısı, içinde geçtiği temel eylemin bir süre devam edeceğini ya da beklenmeden gerçekleştiğini anlatan birleşik bir oluşumdur. Özellikle eserlerde beklenmezlik anlamını yansıtan "kalakalmak" ifadesine (c.1, ve c.2 görüldüğü gibi) çok sık rastlanmıştır. Beklenmezlik durumu zarf görevindeki edat öbekleriyle (c.1'de "*in mid-air*") , zarflarla (c.3'te "*still*" ve c.4'teyse "*just*" gibi) sürekli belirli eylemlerle birlikte kullanıldıkları için kalıplaşmış ve deyim özelliği kazanmış ifadelerle (c.5'te "*dead, rooted to the spot*" gibi) karşılanmıştır.

Bu birleşik oluşum için, eylemin sürekliliğini yansıttığını göstermek amacıyla, yukarıda bahsedilen karşılıkların dışında değişik biçime daha rastlanmıştır. Tasvir açısını içeren "kal-" eyleminin erek dile bağımsız olarak gerçek anlamıyla aktarıldığı ("*to remain*"); temel biriminse eylemsi yapısıyla çeviriye yansıtıldığı vurgulanmalıdır.

c.7. Homurtulu kalabalık arkasından **bakakaldı**. İM1, 434

c.7. The murmuring crowd **remained staring** after them, all the villagers as still as statues. MH, 368

c.8.Tebdilhava ikircikli **kalakaldı** ayakta. O, 292

c.8.Home-leave **remained standing**, undecided. TWFP, 239

Bahsedildiği üzere erek dilde "kal-" eylemi temel anlamıyla diğer dile aktarılırken esas anlamı barındıran "bakmak" ve "kalmak" eylemleri, "staring", "standing" gibi eylemsi yapılarıyla karşılanmıştır.

B. Yarı tasvirî eylemler:

Yapısal olarak farklı bir oluşum içeren bu yapının yine tasvir anlamını aktarmak için kullanıldığı görülmüştür. İki farklı eylemden oluşan ve ilk yapının "-İp" eki almış ulaçla ikinci kısma bağlanmasıyla ikinci eylemin temel anlamını kaybedip ilkine sürerlik, yaklaşma ve bitirme anlamları katması bu grubu oluşturan biçimlerin ayırt edici ortak özelliğidir. Ulaç ekini alıp bahsedilen eylemlerle yan yana gelen ilk kısım, çekimli bir yapı görüntüsü sergilememektedir. Bu nedenle, söz konusu bu birleşik yapılar**,** "*yarı tasvirî eylem"* olarak adlandırılır (Banguoğlu, 2000:429, 493; Koç, 1996: 369)

Yukarıda belirtilen noktalar göz önünde bulundurularak çeviri eserler içinde başlıca şu yapılara rastlanmıştır:

1.*"/-İp / + dur-" Yapısı*

2. *"/-İp /+ git-" Yapısı*

3. *"/-İp / + kal-" Yapısı*

1."/-İp / + dur-" yapısı

Olayın devamlılığı "eylem+/-E/+ dur-" yapısıyla vurgulandığı gibi söz konusu bu yapıyla da aktarılabilir. İncelenen eserlerde bu sürerlik açısının çeviri sürecinde göz ardı edilmediği görülmüştür.

a.1. "Sahi neden evliliğimize burnunu ***sokup durdun***?" diye sordu. BP, 50

a.1. "Why ***did*** you ***constantly*** ***snoop into*** our marriage? BI, 40

a.2. ***Geveleyip duruyordu.*** *İM1, 306*

a.2. Jabbar was sniffing the tang of the pine trees, sucking a sliver of pine wood that he **chewed endlessly.** MH, 260

a.3. Babaannen evdeki muslukların eskiliğinden ***şikayet edip durur*** ya. BP, 112

a.3. Your grandma ***always complains*** about the old faucets in the house, you know. BI, 99

"/-Ip/ + dur-" yapısıyla aktarılan eylemin sürekliliği erek dilde bu durumu anlatan zarflarla karşılık bulmuştur. "constantly, endlessly, "always" gibi zarflar anlam olarak sürerliği vurgularlar.

Bu yapı, başka bir şekilde, eylemle birlikte belirli edatların kullanılmasıyla karşılık bulmuştur. Edatın tekrarı ya da zıt anlamlı çiftiyle birlikte kullanımı yine süreklilik açısını yansıtır.

a.4. Konuşmadan avluda **dolanıp duruyordu**. İM1, 105

a.4. He **roamed around** and **around** the courtyard, heeding nobody. MH, 85

a.5. Uzakta uzun bacaklı, kırmızı gagalı leylekler tarlaların içinde salınarak, orada oraya **dolaşıp duruyorlardı**. ÖO, 109

a.5 From far over the southern Mediterranian an occasional cloud drifted in, shedding a cool shade on the fields where long-legged, red-beaked storks **stepped** languidly **to and fro**. UG, 92

a.6.Tayfası hastalanan, kaçan, olmayan balıkçılarla denize çıkıyor, verirlerse bir payı utanarak alıyor,parayı ne yapacağını bilmeden elinde balıklar ortalıkta öyle şaşkın, tedirgin **dolaşıp duruyordu**. DK, 102

a.6. He extorted a levy from every casino and house of ill fame all along the coast from Florya to Sinan village and spent the rest of his time gambling or **swaggering up** and **down** Menekşe, his jacket slung over his shoulder, spitting into the sea. SCF, 76

a.4. örneğinde "dolanıp durmak" eylemi için karşılık verilen "roam" eylemi yanlarına "around" edatını alıp tekrar yaparak sürerlik açısını vurgulamışlardır. Diğer örneklerdeyse birbirinin zıt anlamı olan edatlar kullanılarak devamlılık boyutu katılmıştır (a.5'te "to and fro", a.6'da "up and down" örneklerinde olduğu gibi).

Bu açıyı öne çıkarmak içinse "go on" "continue" " keep on" gibi olayın devamlılığını anlatan bazı belirli eylemler temel eylemi desteklemiştir.

a.9. Kara bulut gibi köyün içine ağmış **dolanıp duruyor**. İM2, 53

a.9. He **goes on roaming round** the village like a black cloud. TBT, 47

a.10.Başıboş, öyle köyün içinde **dolanıp duruyordu**. İM2, 277

a.10.He **continued to wander round** the village in a daze. TBT, 268

a.11.Sana şahinim **deyip durur**. İM1, 350

a.11.He **keeps on calling** you his hawk. MH, 297

Anlam olarak devamlılığı içeren bu eylemlerin kullanılmasıyla bu yapıyı karşılayacak başka birimlere ihtiyaç duyulmamıştır.

Eylemin bir süre devam ettiğini vurgulamak için tümcedeki zaman ve görünüşün özellikle bu amaçla oluşturulduğu dikkat çekmiştir.

a.12. Nerdeyse çift koşma zamanı da gelip geçecek, gene köylüler elerini arkalarına bağlamış, geriye doğru kaykılmış, birbirlerinin gözlerinin içine bakarak köyün içinde **dolaşıp duracaklardı**. İM2, 429

a.12. Before long ploughing-time would have come and gone, and again the peasants, their hands behind their backs, looking hard at one another, **would have been walking** gloomily around the village, if the Abdal with his dawn drum had not come to their help. TBT, 411

g.13.Çocuklar kocaman bir kartalı yakalamışlar, boğazına bir ip bağlamışlar, kocaman kartalı çamur içinde oradan oraya **sürükleyip duruyorlardı** bağrışarak. ÖO, 229

g.13.They had lashed a rope round his neck and with gleeful shouts **were dragging** him this ways and that through the mud. UG, 209

Bahsedilen yapıya karşılık olarak eylemin bir süre devam ettiğini ön plana çıkaran "would have been walking" ve "were dragging" ifadeleri zaman ve görünüşleriyle bilinçli olarak tercih edilmişlerdir.

2. *"/-İp /+ git-" yapısı*

Olayın bir süre devam ederek sonlandığını ya da uzaklaşarak devam ettiğini anlatmaya yarayan bu yarı tasvir eylemi yapısı yine erek dilde gözden kaçmamış ve temel eylemin yanına getirilen edatlarla ifade yolu bulmuştur.

b.1.***Kuruyup gitmesinler*** diye, sabahtan akşama kadar onları sulayıp okşuyorum: KK, 25

b.1.To keep them ***withering away***, I water them from morning until night, and I caress them too: I remember, I remember so as not to forget. BB, 21

b.2.Meryemce **uzaklaşıp gitmiş** *Ömerin ardından bağırdı:* *YDGB, 323*

b.2.He drew is hand from hers and **walked off** *towards the forest.* *IECS, 30*

b.3. Okuması gereken dualaların sözleri aniden bir harfler zincirine dönüşmüş ve sayılamayacak kadar ayağı olan kara, kıllı bir kırkayak gibi ***uzaklaşıp gitmişti***. BP, 137

b.3.The words of the prayer she had to utter had all of a sudden fastened together into an elongated chain of letters and ***walked away*** in tandem. BI, 126

b.4.Başını iki eli arasına alıyor, **dalıp gidiyor**. *İM1, 57*

b.4.His head between his hands, he just **stared ahead**. *MH, 46*

Anlatılan olayın bir süre devam edip sona erdiğini örneklendiren b.1 ve b.2 ifadelerinde "away" ve "off" edatları kullanılmıştır. B.3 ve b.4. ifadelerindeyse "away" ve "ahead" eylemin uzaklaşarak devam etmesini yansıtır.

3. "/-İp / + kal-" yapısı

Bu üçüncü yarı tasvir yapısının birleşik eylem olarak kabul edilmesinin nedeni, /-İp/ ulaç ekiyle oluşan ilk yapıya "kal-" eylemiyle bitirme anlamının kazandırılmasıdır. Bu grup eylemler içinde yer alan ve yine sürekliliği, eylemin hareketsiz olarak sürmekte olduğunu yansıtan bu yapı, ayrıca hareketin birdenbire yapıldığını anlatmaya yarar. Erek dile bu açıyı yansıtmak üzere yine zarf niteliğinde sözcüklerden yardım alınmıştır.

c.1. Kapının eşiğinde **durup kalmış** Selime merdivenleri inerken şaşkın bakıyordu. DK, 282

c.1.He was staring in amazement at Selim who **still stood** in the doorway. SCF, 203

c.2. Elleriyle bir ağacın köküne yapışıp, orada **asılıp kalmıştı.** İM1, 231

c.2. He grasped the root of a tree and **just hung** there. MH, 196

c.3.Artık orada yıllarca **dikilip kalacağım**, hiç kımıldamayacağım diye korkmaya başladım. KAMT, 20

c.3. I began to fear I'**d stay frozen** for years, unable to move an inch from that spot. MW, 22

İlk iki örnekte "still" ve " just" sürerlik boyutunu yansıtan zarflardır ancak son örnekteyse durumu açıklamak için bir sıfatfiilden faydalanıldığı görülür.

Bunun yanı sıra eylemin tamamlanıp etkisinin sürdüğünü anlatmak üzere belirli eylemler tercih edilmiştir. "Remain, stand, keep" gibi eylemler sürerliği vurgulamak için özellikle tercih edilmiştir.

d.1. Kafe Kundera böyleydi işte; bir kere adımını attın mı, mekan seni dışarı tükürene kadar ***yapışıp kalırdın*** buraya. BP, 96

d.1. That's how it was in the Café Kundera; once you stepped inside, you ***remained fastened*** to it until the place spat you out. BI, 84

d.2. Bazen yeşil, bazen mavi-sarı dalgaların kıvrılarak sürekli hareket ettiği kumral gözlere ***kilitlenip kaldım***. KAMT, 19

d.2. I ***stood locked*** into her Brown gaze which was constantly alive with the flicker of gren, or gold-blue. MW, 20

d.3. O kuyrukları orada burnumun ucunda görünce ***donup kalıyordum***. KAMT, 80

d.3. I ***kept freezing up*** when I saw those tails right there in front of my nose. MW, 86

C. Çekimli eylem + çekimli eylem yapısı

Bazı "çekimli eylem + çekimli eylem" yapıları aynı şekilde tasvir açısı barındırır. Birbirinden ayrı iki çekimli oluşum arasında tasvir, sebep sonuç ilişkisi gibi değişik açılardan bir anlam bağı olması nedeniyle bütünlük özelliği gösterir. Bu gruptaki birleşik oluşumlar, yapısal olarak yarı tasvirî eylemlerle benzerlik göstermektedir. Her iki grubun ikinci eylemleri temel anlamlarını kaybederek ilk eyleme sürerlik, bitmişlik gibi anlam boyutu katmışlardır.

1. "Çekimli eylem + dur-" yapısı

Oldukça fazla yapısal çeşitliliğe sahip dilimizde eylemi tasvir etmek için çok çeşitli yolların var olmasına rağmen böyle bir yapı zenginliğine sahip olmayan İngilizce bu oluşuma yine aynı şekilde karşılık bulmuştur. Zarfların ve eylemlerin tekrarıyla sürerlik açısı için eşdeğerlik sağlanmaya çalışılmıştır.

a.1.Ölene dek tek başına geniş gökte **dolanır durur**. ÖO, 177

a.1.They **whirl round** and **round** and **round**, endlessly. UG, 152

a.2.Tek başına düşmüş Marmara denizine, deli gibi **dolanır dururmuş** koca denizi… DK, 93

a.2.He **wandered up** and **down** the Marmara Sea, all by himself, searching for his fish SCF, 68

a.3.Bıçağın ucundan, Memidiğin ellerinden gün ışıyıncaya kadar kumlu toprağa şıp şıp diye kan **damladı durdu**. ÖO, 14

a.3.From the tip of the knife, form Memidik's fingers, the blood **dripped, dripped endlessly** till break of day, seeping into the sandy earth. UG, 11

a.4.Şoför, şehrin uğultusu içinde sesi kısılana kadar **bağırdı durdu**. BP, 133

a.4.The driver **yelled and yelled** until his voice dwindled aid the humming of the city. BI, 121

a.1'deki "round" zarfı üç kere tekrar edilerek eylemin devamlılığı daha somut hale getirilmeye çalışılmış, a.2'teyse birbirinin zıttı zarflardan faydalanılmıştır. Son iki örnekteyse özellikle eylem tekrarlanmış ve olayın bir süre devam ettiği vurgulanmıştır.

2. "Çekimli eylem + git-" yapısı

Olayın tamamlandıktan sonra etkisinin devam etmekte olduğunu öne çıkaran bu oluşum yine iki çekimli eylemin birlikteliğiyle anlatılmıştır.

b.1.Midoyla uzun saçlı sevgilisiyle birbirlerine **dalmışlar gitmişler**, dünyadan habersiz… DK, 232

b.1. The children were still at their noisy ball game and Mido and her long-haired swain **were still engrossed** in each other, lost to the world. SCF, 166

b.2. Ali **uzaklaşmış gitmiş**. YDGB, 131

b.2. But he **was already far away**. IECS, 110

b.3. Bir anda dağıldı, ortadan silindi, bir duman gibi inceldi, Adem tüfeğine davranıncaya kadar, at **yitti gitti.** İM2, 276

b.3. He passed out of the sight in a moment, fading like smoke, and before Adem could take aim, he **had vanished altogether**. TBT, 267

Erek dildeki diğer karşılıklar gibi bu durumu yansıtan sözcük grubu zarflar olmuştur. "Still", already" ve "altogether" biçimleri, olayın tamamen bittiğini fakat etkisinin sürdüğünü anlatmak için tercih edilmiştir.

İngilizcede temel eylemin yanına bazı edatlar getirilerek öbek eylemler oluşturulur. Böylelikle bu yapının anlamında değişikler yaratan edatlar, bu tasvir açısını yansıtmak için seçilmişlerdir.

b.4.***Daldı gitti***. KAMT, 71

b.4.He ***dozed off***. MW, 77

b.5.Gökyüzüne baktığı zaman,gördü ki ortalık aydınlanıyor,yıldızlar **silinmiş gitmiş**. *BE, 32*

b.5.When he looked upon the sky he saw that it was getting light and that the stars **had faded away**. *LTB, 30*

b.6.Baktılar ki, birkaç jet Anavarzanın üstüne doğru **ağmış gidiyor**. *O, 350*

b.6.A squadron of jets **was zooming off** *towards Anavarza. TWFP, 285*

Özellikle eylemin uzaklaşarak bittiğini anlatmaya yarayan "off" ve "away" gibi edatlar esas olarak bu farkı yansıtan birimlerdir.

3. "Çekimli eylem + kal-" yapısı

"-İp kal-" yarı tasvir yapısındaki gibi sürekliği vurgulayan "kal-" eylemi, bu oluşumda da çekimli bir eylemin ardına gelerek birleşik eylem yapısı oluşturur.

c.1. Konağın avlusuna geldi, orada **çakıldı kaldı**. İM2, 282

c.1.He went into the courtyard of the mansion, and **stayed there** hesitating. TBT, 272

c.2. Akarsu da kirp diye kesildi, **dondu kaldı**. BE, 37

c.2. It **just froze still**. LTB, 35

Eylemin aniden sonlanması nedeniyle etkisinin halen sürmekte olduğunu öne çıkaran bu yapıda sürerliği anlatan zarflar tercih edilmiştir. C.1'deki "there" zarfı, eylemin etkisinin oluştuğu yer bakımından sürdüğünü, c.2'deki "just…still" yine eylemin birdenbire tamamlanmasıyla etkinin daha ettiğini anlatmak istemiştir.

Bu yapıya sahip birleşik eylemlerin İngilizce karşılıkları incelenirken dikkat çekici olarak tanımlanabilen bir başka durum, sürekliliği destekleyen "kal-" biçiminin gerçek anlamını taşıyarak "to remain" şeklinde aktarılmasıdır.

c.3. Halim Bey Veziroğlu önce şaşırdı, birtakım kağıtlar istedi içerden, baktı, sordu,araştırdı, sonra da ayakta **dikilmiş kalmış** Selim balıkçıya, "sizin buralarda arsanız yok. O dediğiniz arsa da bizim, hiçbir ihtilaf yok. Bir yanlışlık olmasın?" diye sordu. DK, 210

c.3. Then he turned to Selim, who **had remained standing**. SCF, 151

c.4. Sefer olduğu yerde, **kurumuş kalmıştı**. YDGB, 366

c.4. Sefer **remained rooted to the spot**, his face chalk-white, his eyes starting from their sockets like those of a madman. IECS, 207

Sonuç

Yapı olarak birçok açıyı barındıran birleşik eylemler dil zenginliğimizin bir kanıtıdır. Elbette bu durumun diğer bir dil karşısındaki birebir eşdeğerini sorgulamak çok anlamlı olmayacaktır. Ancak, dilimizin gücünü evrensel açıdan temsil etme özelliğine sahip edebiyat

eserlerimizin aktarıldığı erek dilin bu hedef yapıya aynı güçte ve zenginlikte karşılık verip vermediği ortaya konulabilir. Bu nedenle edebiyatımızdan İngilizceye çevrilmiş eserler seçilmiş, bu hedef yapıyı barındıran ifadeler incelenmiş ve yapısal bir eşdeğerlik olmadığı ve tasvir anlamını yansıtabilmek için farklı yardımcı eylemlerden, zarflardan ve edat öbeklerinden faydalanıldığı görülmüştür.

Kısaltmalar

Anatolian Tales- AT

Baba ve Piç- BP

Bastard of İstanbul- BI

Binboğalar Efsanesi- BE

Black Book- BB

Deniz Küstü- DK

İnce Memed 1- İM1

İnce Memed 2- İM2

Iron Earth Copper Sky- IECS

Kara Kitap- KK

Kumral Ada Mavi Tuna- KAMT

Late Train to İstanbul- LTI

Legend Of Thousand Bulls- LTB

Mediterranian Waltz- MW

Memed My Hawk- MH

Nefes Nefese- NN

Ortadirek- O

Ölmez Otu- ÖO

Sarı Sıcak- SS

Sea Crossed Fisherman- SCF

The Wind From the Plain- TWFP

They Burnt The Thistles- TBT

Undying Grass-UG

Yer Demir Gök Bakır- YDGB

KAYNAKÇA

AKSAN, D. (2007) *Her Yönüyle Dil*. Ankara, TDK Yayınları.

ATABAY, N., ÖZEL, S. &KUTLUK, İ. (2003). *Sözcük Türleri* İstanbul: Papatya Yay.

BANGUOĞLU, T. (2000). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK Yayınları.

DELİCE, H.İ. (2001). *Türkçede Sözdizimi*. Sivas: Dilek Matb.

EDİSKUN, H. (1999). *Türk Dilbilgisi*, İstanbul. Remzi Kitabevi.

EKER, S. (2005). *Çağdaş Türk Dili*. Ankara: Grafiker Yay.

ERGİN, M. (1993). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

ERGUVANLI- TAYLAN, E. (2001).*The Verb in Turkish*. Amsterdam: John Benjamins,

HACIEMİNOĞLU, N. (1991), *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller, Kültür Bakanlığı Yay. 1348, Kaynak Eserler Dizisi 47*, ss. 255-256. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.

KARAHAN, L. (1999). *Türkçede Söz Dizimi*. Ankara: Akçağ Yay.

KEMAL, Y. (1969). *AnatolianTales*. New York: Dodd, Mead & Company.

_____, (1996). *Iron Earth Copper Sky*. London: The Harvill Press.

_____, (2005). *Memed My Hawk*. New York: The New York Review of Books.

_____, (1990). *The Sea Crossed Fisherman*. Great Britain: Minerva.

_____, (1996). *The Undying Grass*. London: The Harvill Press.

_____, (1996). *The Wind From The Plain*. London: The Harvill Press.

_____, (1982). *They Burn The Thistles*. England: Writers and Readers Pub.

_____, (1976). *The Legend of The Thousand Bulls*. London: Collins and Harvill Press.

KEMAL, Yaşar, (2008). *Binboğalar Efsanesi*. İstanbul: Yapı Kredi Yay.

_____, (2002). *Deniz Küstü*. İstanbul: Adam Yay.

_____, (2006). *İnce Memed 1*. İstanbul: Yapı Kredi Yay.

_____, (2003). *İnce Memed 2*. İstanbul: Adam Yay.

_____, (2003).*Ortadirek*. İstanbul: Yapı Kredi Yay.

_____, (2003). *Ölmez Otu*. İstanbul: Adam Yay.

_____, (1959). *Sarı Sıcak*. İstanbul: Varlık Yay.

_____, (2005). *Yer Demir Gök Bakır*. İstanbul: Yapı Kredi Yay.

KOÇ, N. (2000). *Yeni Dilbilgisi*. İstanbul: İnkılap Yay.

KORKMAZ, Z.(2007).*Türkiye Türkçesi Grameri, Şekilbilgisi*. Ankara: TDK.

KULİN, A. (2003).*Nefes Nefese*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

KULİN, A. (2006). *Last Train To İstanbul*. İstanbul: Everest Pub.

PAMUK, O. (2006). *Black Book*. UK:Faber and Faber

PAMUK, O.(1991). *Kara Kitap*. İstanbul: Can Yay.

ŞAFAK, E. (2005). *Baba ve Piç*. İstanbul: Metis Yayınları.

ŞAFAK, E.(2008) *The Bastard of İstanbul*. England: Penguin Pub.

UZUNER, B. (2003). *Kumral Ada Mavi Tuna*. İstanbul: Everest Yay.

UZUNER, B.(2010). *Mediterranean Waltz*. Istanbul: Everest Pub.